

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

DEFINITIEF RAPPORT

**ONDERZOEK IN HET KADER VAN
HET ONDERWIJSVERSLAG 2009-2010
OP RKBS MARIA**

Plaats : Hoorn Nh
BRIN-nummer : 07UX
Onderzoeksnummer : 118275
Datum schoolbezoek : 8 april 2010
Rapport vastgesteld te Groningen op: 21 juni 2010

Inhoud

1	Onderzoek 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 9
	Bijlage 11

1 Onderzoek

Op 8 april 2010 heeft de inspectie rkbs Maria bezocht. Het bezoek is afgelegd in het kader van een steekproef voor een landelijk onderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is allereerst het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2009-2010. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Daarnaast zijn enkele verplichtingen van de school in het kader van de naleving van wet- en regelgeving gecontroleerd, waaronder de onderwijstijd. De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Naast dit doel in het licht van het Onderwijsverslag geldt dit onderzoek binnen het toezicht ook als het bezoek dat de inspectie op alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs ten minste eens per vier jaar aflegt. In dat verband worden de bevindingen uit dit onderzoek gebruikt bij de eerstvolgende risicoanalyse. Deze analyse gaat vooraf aan de beslissing of het toezichtarrangement van de school eventueel aangepast moet worden.

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op rkbs Maria naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

Onderzoeksopzet

Deze rapportage over het onderzoek is gebaseerd op:

- Indicatoren uit het Toezichtkader po/vo 2009 van de inspectie. Het toezichtkader is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 3A, 4B, 6B en 8B;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleiders en met leraren zijn gevoerd.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op rkbs Maria de kwaliteit van het onderwijs op een aantal indicatoren op orde is. Het betreft hier met name de aspecten leerstofaanbod, tijd en didactisch handelen.

Het gerealiseerde leerstofaanbod van de school voldoet aan de kerndoelen. De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan. De school heeft de afgelopen jaren gewerkt aan het aanbod voor de groepen 1 en 2. Het aanbod en de registratie van het realiseerde aanbod is nu duidelijk maar kan nog overzichtelijker worden vastgelegd.

Bij de geobserveerde lessen heeft de inspectie geconstateerd dat er een plezierige sfeer op de school heerst. Leraren en leerlingen gaan op een prettige en respectvolle manier met elkaar om. De lessen verlopen ordelijk en de leraren leggen duidelijk uit. Er is sprake van een taakgerichte werksfeer en leerlingen zijn actief betrokken.

Zowel de resultaten aan het einde van de schoolperiode (entree-toets groep 7 2007, 2008 en 2009) als gedurende de schoolperiode (technisch lezen groep 3 en 4, rekenen en wiskunde groep 4 en 6 en begrijpend lezen groep 6) zijn voldoende. Ook de sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.

Verbeterpunten voor de onderwijskwaliteit

Naast deze positief beoordeelde aspecten vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen waarvan de kwaliteit verbetering behoeft. Het betreft hier met name de aspecten zorg en begeleiding en kwaliteitszorg. Daarnaast verdienen indicator 6.2 van het aspect afstemming en indicator 1.4 van opbrengsten nog de aandacht.

Kwaliteitszorg

Het onderdeel kwaliteitszorg is in zijn geheel als onvoldoende beoordeeld. Belangrijkste reden hiervoor is dat de kwaliteitszorg niet systematisch en cyclisch is. Dit geldt in ieder geval voor het huidige en vorig schooljaar maar mogelijk ook al eerder. Voor alle onderdelen die de kwaliteitszorg betreffen, zijn aanzetten gedaan, soms afspraken gemaakt en/of documenten aanwezig. In de praktijk blijkt echter dat vastgelegde afspraken niet altijd zijn nagekomen (bijvoorbeeld het werken met kwaliteitskaarten) maar ook dat veel zaken niet zijn vastgelegd en geborgd. Ook binnen het team wordt aangegeven dat dit als een gemis wordt ervaren. Duidelijk is dat het systeem voor kwaliteitszorg nog onvoldoende is verankerd binnen de school.

Na een directiewisseling in januari 2008 is de "nieuwe" directeur door persoonlijke omstandigheden enkele malen voor onbepaalde tijd met langdurig ziekteverlof geweest. Voor de kwaliteitszorg betekent dit dat het nog beperkte systeem niet verder is uitgebouwd maar verwaterd. Aanvankelijk is prioriteit gegeven aan de financiële situatie van de school en verbetering van de communicatie met de ouders.

Zorg en begeleiding en afstemming

De school heeft een systeem van instrumenten en procedures om de ontwikkeling van leerlingen te volgen. Leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen met methodeonafhankelijke en methodegebonden toetsen. Desondanks beoordeelt de inspectie indicator 7.2 als onvoldoende, omdat het merendeel van de groepsadministraties nog onvoldoende laat zien dat de resultaten van leerlingen in voldoende mate worden geanalyseerd en dat deze analyses rechtstreeks consequenties hebben voor de afstemming van het onderwijs aan de leerlingen.

Met behulp van het gebruikte leerlingvolgsysteem is de school in staat achterstanden en/of andere problemen bij leerlingen bijtijds te ontdekken. De school hanteert hiervoor duidelijke criteria. Voor deze leerlingen stelt de school handelingsplannen op. Echter de kwaliteit van de handelingsplannen, die door de groepsleraren worden opgesteld, is wisselend en op onderdelen niet altijd voldoende. Zo ontbreekt bij diverse handelingsplannen een goede probleemanalyse en is het te bereiken doel niet concreet en/of meetbaar geformuleerd. Tevens gaat men niet goed na of de doelen van de extra verleende zorg gerealiseerd zijn en of de hulp adequaat was, hetgeen zou moeten leiden tot beredeneerde keuzes voor het vervolgtraject.

Ook bij de zorg ontbreekt het aan een planmatige aanpak en een duidelijke organisatie waarbij procedures en afspraken helder zijn vastgelegd. Hierdoor is de aanpak te veel leraarafankelijk.

Dit doet zich ook voor op het gebied van de afstemming van de instructie. Bij sommige leraren is sprake van een planmatige aanpak waarbij instructieniveaus overzichtelijk in de dagplanning staan aangegeven. Het gebeurt echter ook dat er zonder enige planning wordt gewerkt en er alleen voor de leerlingen een weektaak aanwezig is.

Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften werkt de school met ontwikkelingsperspectieven. Dit is een onderdeel dat op de school momenteel in ontwikkeling is. De school zal duidelijker moeten aangeven wanneer leerlingen in aanmerking komen voor een eigen leerlijn. Omdat bij de huidige individuele leerlijnen het ontwikkelingsperspectief niet duidelijk is vastgelegd en/of tussendoelen ontbreken, is het niet mogelijk om te constateren of deze leerlingen zich naar verwachting ontwikkelen. Daarom is indicator 1.4 van de opbrengsten als onvoldoende beoordeeld.

3 Conclusie

De inspectie concludeert dat de onderwijskwaliteit op rkbs Maria op een aantal van de onderzochte onderdelen voor verbetering vatbaar is. De inspectie handhaaft voorsnog het reeds toegekende basisarrangement. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Er zijn tekortkomingen in de naleving van wettelijke vereisten geconstateerd, die in het kader van programmatisch handhaven zijn gecontroleerd.

Er is een onvolledigheid in de inhoud van de schoolgids en het schoolplan geconstateerd. De volgende onderdelen ontbreken:

- de schoolgids bevat een passage over de resultaten van de veranderingsdoelen;
- in de schoolgids staat het adres van de klachtencommissie vermeld;
- het schoolplan geeft weer hoe het systeem van zorg en begeleiding is ingericht;
- het schoolplan biedt informatie over het personeelsbeleid dat gericht is op de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid van de school;
- In het schoolplan is een passage opgenomen die aangeeft hoe het bevoegd gezag bewaakt dat de betrokken school de gewenste kwaliteit realiseert.

Het beleid van de inspectie is deze tekortkomingen op dit moment nog niet als tekortkoming te beoordelen bij de betreffende indicatoren over het naleven van wet- en regelgeving. Wel heeft de inspectie met het bevoegd gezag afgesproken dat in de volgende versie van dit schooldocument de ontbrekende onderdelen zijn opgenomen.

Bijlage

Overzicht indicatoren en bevindingen

Met de scores 1 tot en met 5 wordt tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren op de school zijn gerealiseerd:

- 1 slecht;
- 2 onvoldoende;
- 3 voldoende;
- 4 goed;
- 5 niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten).

(De nummering van de indicatoren verwijst naar de nummering van de volledige set indicatoren uit het Toezichtkader po/vo 2009. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, zijn gemarkeerd met een asterisk *.)

rkbs Maria

Tabel 4.1 Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van acht jaar.			•		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.		•			
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			•		

Tabel 4.2 Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	
2.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			●	

Tabel 4.3 Kwaliteitsaspect 3: De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Tabel 4.4 Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			●	
9.8 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.		●		

Tabel 4.5 Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Tabel 4.6 Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		●		
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Tabel 4.7 Kwaliteitsaspect 7a: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		●		

Tabel 4.8 Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.		●		
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		●		

Tabel 4.9 Kwaliteitsaspect 9: De school heeft een systeem voor kwaliteitszorg.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.		●		
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		●		
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		●		
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		●		
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		●		
9.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.		●		

Tabel 4.10 Wet- en regelgeving

	ja	nee
N1 Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 13).	●	
N2 Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 12).	●	
N3 Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan van het samenwerkingsverband naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 19).	●	
N4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WPO, art. 8).	●	